

KARTA PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

- 1) **Nazwa przedmiotu:**
PSYCHOFIZJOLOGIA WIDZENIA
- 2) **Forma studiów:**
STUDIA STACJONARNE
- 3) **Kod przedmiotu:**
kier. – forma – tryb – nazwa przedmiotu – rodzaj zajęć – semestr/semestry
WZ-S-L-PW-W-1,2
- 4) **Wydział:**
WYDZIAŁ ARCHITEKTURY I WZORNICTWA
- 5) **Kierunek:**
WZORNICTWO
- 6) **Profil:**
OGÓLNOAKADEMICKI
- 7) **Rodzaj studiów:**
PIERWSZEGO STOPNIA Z TYTUŁEM LICENCJATA
- 8) **Nazwa jednostki uczelnianej realizującej przedmiot:**
WYDZIAŁ RZEźBY

II. Informacje o przedmiocie

- 1) **Semestr/y:**
1,2
- 2) **Liczba punktów ECTS:**
SEMESTR 1: 2, SEMESTR 2: 2
- 3) **Poziom przedmiotu:**
ŚREDNIOZAAWANSOWANY
- 4) **Typ przedmiotu:**
OBOWIĄZKOWY
- 5) **Język wykładowy:**
POLSKI

III. Forma zajęć

- 1) **Forma zajęć:**
WYKŁADY, ĆWICZENIA
- 2) **Liczba godzin w semestrze:**
SEMESTR 1: 30, SEMESTR 2: 30
- 3) **Liczba godzin w tygodniu:**
SEMESTR 1: 2, SEMESTR 2: 2

IV. Wymagania wstępne

Brak

V. Cele, treści merytoryczne, metody dydaktyczne, efekty uczenia się i ich weryfikacja

1) Cel przedmiotu:

KOD CELU PRZEDMIOTOWEGO	TREŚĆ	KOD SPEŁNIANEGO EFEKTU PRZEDMIOTOWEGO
C01	Wykłady mają na celu zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi fizjologii i psychologii człowieka w procesie spostrzegania oraz ich znaczeniu dla odbioru i konstruowania przekazu wizualnego. Zasadniczym celem jest uzyskanie przez studentów podstawowej wiedzy niezbędnej dla realizacji zadań związanych z efektywnym przygotowywaniem komunikatów medialnych z uwzględnieniem aspektów procesów recepcji, specyfiki tematu, postaw odbiorcy i wartości artystycznych przekazu.	EP_W01 EP_W02
C02	Zapoznanie studentów z zagadnieniami z zakresu interpretacji bodźców wizualnych (naturalnych i artystycznych), praw organizacji percepcyjnej. Zasady tworzenia przekazu wizualnego w świetle badań nad procesami uwagi, uczenia się i pamięci oraz emocje i motywacja w przekazie wizualnym. Zapoznanie studentów z najważniejszą wiedzą i źródłami bibliograficznymi dotyczącymi szeroko rozumianych zagadnień związanych z psychofizjologią widzenia, z wybranymi przykładami (pokazy slajdów i filmów) dotyczącymi omawianych zagadnień oraz rozbudzanie postawy ciekawości i otwartości poznawczej.	EP_W01 EP_W02

2) Treści merytoryczne przedmiotu:

- Miejsce i sposób powstawania wrażeń zmysłowych. Skale psychofizyczne
- Budowa i funkcjonowanie analizatora wzrokowego
- Wrażliwość spektralna na różne długości fali świetlnej. Zjawiska adaptacji, kontrastu, sensybilizacji, synestezji i asocjacji, pola i strefy widzenia
- Progi zmysłowe i ich rodzaje. Interpretacja bodźców
- Zmiany ilości i natężenia bodźców oraz zjawiska im towarzyszące. Próg różnicy i skalowanie wrażeń
- Podstawowe prawa optyki i ich wykorzystanie w praktyce
- Zniekształcenia obrazu wizualnego w środowisku optycznym oka i w urządzeniach optycznych
- Źródła światła i jednostki fotometryczne
- Procesy i klasyczne teorie spostrzegania
- Interpretacja bodźców wizualnych i prawa organizacji percepcyjnej. Współczesna teoria spostrzegania
- Zasady tworzenia przekazu wizualnego w świetle badań nad procesami uwagi, uczenia się i pamięci
- Emocje i motywacja w przekazie wizualnym
- Podstawowe zagadnienia z zakresu barwy. Rodzaje i sposoby mieszania kolorów
- Podział barw oraz rodzaje powierzchni i sposoby ich przekształcania za pomocą światła
- Zjawiska: kontrastu następczego i symultanicznego, kontrastu brzegowego, indukcji barwnej i irradiacji oraz wykorzystanie ich w działaniach praktycznych
- Stare i nowe systemy barw. Wady widzenia barwnego
- Stałość widzenia barw chromatycznych i achromatycznych. Oddziaływanie barw na człowieka
- Symbolika i preferencje barw
- Klasyfikacja i podział złudzeń wizualnych. Praktyczne spożytkowanie iluzji kształtu i wielkości

- Jednooczne wyznaczniki przestrzeni na płaszczyźnie i rodzaje perspektywy
- Rozmieszczenie światła i cieni oraz praktyczne spożytkowanie iluzji przestrzeni.
- Obuoczne wyznaczniki przestrzeni i podstawowe zagadnienia stereoskopii.
- Praktyczne spożytkowanie iluzji kontrastu i barwy.
- Przestrzenne działanie barw i wizualne złudzenia fantomowe.
- Klasyfikacja ruchów oczu. Ruch rzeczywisty i pozorny.
- Iluzje ruchu. Iluzje ruchu wywołane różnicami jasności, tonu i nasycenia barwy.
- Typologia złudzeń wieloznacznych. Przykłady zastosowania sylwetek i figur alternatywnych
- Przykłady zastosowania figur niemożliwych w sztuce i reklamie
- Podstawowe zagadnienia semantyki wizualnej. Rozróżnienie pomiędzy znakiem i symbolem
- Klasyfikacja, zasady tworzenia i wprowadzania znaków w obieg społeczny. Rodzaje oznaczeń

3) Metody dydaktyczne:

Wykłady z prezentacją multimedialną zawierające elementy konwersatorium.

4) Kierunkowe efekty uczenia się:

KOD EFEKTU KIERUNKOWEGO	OPIS EFEKTU KIERUNKOWEGO
K_W03	Zna i rozumie współczesne tendencje rozwoju sztuki, wzornictwa i architektury oraz literaturę, publikacje i terminologię związaną z tematem.
K_W05	Zna i rozumie historię i rozwój osiągnięć projektowych w obszarze wzornictwa.

5) Przedmiotowe efekty uczenia się i metody ich weryfikacji:

WIEDZA zna i rozumie:			
OPIS EFEKTU PRZEDMIOTOWEGO	KOD EFEKTU PRZEDMIOTOWEGO	ODNIESIENIE DO KIERUNKOWEGO EFEKTU UCZENIA SIĘ	METODY WERYFIKACJI
Zna i rozumie pojęcia i zagadnienia związane z fizjologią i psychologią człowieka w procesie spostrzegania. Nabywa wiedzę z zakresu psychofizjologii percepcji i zna praktyczne metody jej zastosowania.	EP_W01	K_W03	Kolokwium zaliczeniowe
Ma wiedzę z zakresu kreowania komunikatów medialnych i wypowiedzi artystycznej z uwzględnieniem aspektów i procesów oddziaływujących na odbiorcę.	EP_W02	K_W03 K_W05	Kolokwium zaliczeniowe

UMIEJĘTNOŚCI potrafi:			
OPIS EFEKTU PRZEDMIOTOWEGO	KOD EFEKTU PRZEDMIOTOWEGO	ODNIESIENIE DO KIERUNKOWEGO EFEKTU UCZENIA SIĘ	METODY WERYFIKACJI
-	-	-	-

KOMPETENCJE SPOŁECZNE jest gotów do:			
OPIS EFEKTU PRZEDMIOTOWEGO	KOD EFEKTU PRZEDMIOTOWEGO	ODNIESIENIE DO KIERUNKOWEGO EFEKTU UCZENIA SIĘ	METODY WERYFIKACJI
-	-	-	-

VI. Forma i warunki zaliczenia, kryteria oceny

1) Forma zaliczenia:

SEMESTR 1: ZALICZENIE Z OCENĄ, SEMESTR 2: ZALICZENIE Z OCENĄ

W pierwszym semestrze kolokwium zaliczeniowe, a na zakończenie roku egzamin w formie testu sprawdzającego zdobyte wiadomości. Na każde z około 30-stu pytań student będzie miał do wyboru cztery odpowiedzi, przy czym poprawna może być jedna lub więcej (test wieloznaczny). Aby uzyskać ocenę pozytywną należy otrzymać minimum 51% ogólnie możliwych do zdobycia punktów.

2) Warunki zaliczenia – jeśli przedmiot jest na zaliczenie:

frekwencja (80 % obecności na zajęciach);

aktywność (aktywność na zajęciach, realizacja i rozumienie zadań, śródsesemestralne i końcowosemestralne przeglądy prac, zaliczenie pisemne, egzamin pisemny/ustny itp.)

3) Warunki zaliczenia z oceną – jeśli przedmiot jest na zaliczenie z oceną:

ocena celująca – obecność studenta na zajęciach oraz wzorowa aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosemestralnych przeglądów prac, zaliczenie pisemne, egzamin pisemny/ustny itp.);

ocena bardzo dobra – obecność studenta na zajęciach oraz bardzo dobra aktywność (aktywność na zajęciach, realizacja i rozumienie zadań, śródsesemestralne i końcowosemestralne przeglądy prac, zaliczenie pisemne, egzamin pisemny/ustny itp.);

ocena plus dobry – obecność studenta na zajęciach oraz dobra aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosemestralnych przeglądów prac, zaliczenie pisemne, egzamin pisemny/ustny itp.);

ocena dobry – obecność studenta na zajęciach, zadowalająca aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosemestralnych przeglądów prac, zaliczenie pisemne, egzamin pisemny/ustny itp.);

ocena plus dostateczna – obecność studenta na zajęciach i przeciętna aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosemestralnych przeglądów prac, zaliczenie pisemne, egzamin pisemny/ustny itp.);

ocena dostateczna – obecność studenta na zajęciach i niska aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosemestralnych przeglądów prac, zaliczenie pisemne, egzamin pisemny/ustny itp.);

ocena niedostateczna – nieobecność studenta na 20 % zajęć lub niedostateczna aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosemestralnych przeglądów prac, zaliczenie pisemne, egzamin pisemny/ustny itp.)

4) Kryteria oceniania – jeśli przedmiot jest na ocenę:

ocena celująca – obecność studenta na zajęciach oraz wzorowe zaliczenie egzaminu końcowego;

ocena bardzo dobra – obecność studenta na zajęciach oraz bardzo dobre zaliczenie egzaminu końcowego;

ocena plus dobry – obecność studenta na zajęciach oraz dobre rezultaty egzaminu końcowego;

ocena dobry – obecność studenta na zajęciach, zadowalające rezultaty egzaminu końcowego;

ocena plus dostateczna – obecność studenta na zajęciach i przeciętny poziom zaliczenia egzaminu końcowego;

ocena dostateczna – obecność studenta na zajęciach i niski poziom zaliczenia egzaminu końcowego;

ocena niedostateczna – nieobecność studenta na 20 % zajęć lub niedostateczny poziom egzaminu końcowego

VII. Obciążenie pracą, punkty ECTS

A. Obciążenie pracą	sem. I h	sem. II h	razem h
Godziny kontaktowe (udział w zajęciach)	30	30	60
Samodzielna praca studenta (przygotowanie do: zajęć, kolokwium, egzaminu; studiowanie literatury, przygotowanie pracy artystycznej, projektu, prezentacji itp.)	20	20	40
Razem	50	50	100
B. Punkty ECTS			
Zajęcia z udziałem nauczyciela akademickiego	1	1	2
Zajęcia bez udziału nauczyciela akademickiego	1	1	2
Razem	2	2	4

VIII. Spis zalecanych lektur

1) **Wykaz lektur podstawowych:**

Konspekty z wykładów, które w formie elektronicznej studenci otrzymają pod koniec każdego semestru.
Mączyńska-Frydryszek, A., Jaskólska-Klaus, M., Maruszewski, T., (2002). Psychofizjologia widzenia. Poznań: Wyd. ASP.

2) **Wykaz lektur uzupełniających:**

Literatura podstawowa

Konspekty z wykładów, które w formie elektronicznej studenci otrzymają pod koniec każdego semestru.
Mączyńska-Frydryszek, A., Jaskólska-Klaus, M., Maruszewski, T., (2002). Psychofizjologia widzenia. Poznań: Wyd.ASP.

Literatura uzupełniająca

Arnheim, R. (1982). Sztuka i percepcja wzrokowa. Warszawa: WaiF.

Barthes, R., (1996)Światło obrazu, Warszawa: KR.

Berger, J. (1997). Sposoby widzenia. Poznań: Rebis.

Berger, J. (1999). O patrzeniu: Fundacja Aletheia.

Boehm G. (2014). O obrazach i patrzeniu. Antologia tekstów. Kraków: Wydawnictwo Towarzystwa Autorów i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS.

Bourriad, N., (2012). Estetyka relacyjna. Kraków: Mocak, Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie.

Bryl, M., Juskiewicz, P., Piotrowski, P., Suchocki, W. (2009). Antologia przekładów „Artium Quaestiones”. Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Carter, R. (1999). Tajemniczy świat umysłu. Poznań: Atena.

Deregowski, J. (1990). Oko i obraz., Warszawa: PWN.

Doliński D. (2003). Psychologiczne mechanizmy reklamy, Gdańsk: GWP.

Droscher, V.B. (1971). Świat zmysłów., Warszawa: WP.

Dziarnowska W., Klawiter A. (2007), Mózg i jego umysły. Poznań: Zys i S-ka, s.320-413.

Falkowski A., Tyszką T. (2002). Psychologia zachowań konsumenckich. Gdańsk: GWP.

Gadamer, H. –G. (1993). Aktualność piękna. Warszawa: Oficyna Naukowa.

Gombrich, E. (1981). Sztuka i złudzenie., Warszawa: PIW.

Hochberg, J.E. (1970). Percepcja. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, s, 129-283.

Itten, J. (2015). Sztuka barwy. Kraków: d2d.pl

Klawiter (red.). Formy aktywności umysłu. Tom 1: Emocje percepcja, świadomość. Część II Percepcja: motoryka, rozdzielenie, uprzedmiotowienie. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, s, 129-283.

Konarski, S. (1982). Światło i barwa. Warszawa: PWN.

Kopaliński, W. (1985). Słownik mitów i tradycji kultury. Warszawa: PIW.

Kotula A., Krakowski P. (1981). Malarstwo, rzeźba, architektura. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Le Grand, Y. (1982). Oczy i widzenie. Warszawa: PWN.

Lindsay, P.H., Norman, D.A., (1984). Procesy przetwarzania informacji u człowieka. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, s, 129-283.

Lurker, M. (1985). Przesłanie symboli. Kraków: ZNAK.

Markiewicz P., Przybysz P. (2007). Neuroestetyczne aspekty komunikacji wizualnej. (W) Francuz P. (red.) Obrazy w umyśle. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, s. 111-148.

Maruszewski, T. (2001). Psychologia poznania. Gdańsk: GWP, tylko percepcja wzrokowa.

Mitchel W. J. T. (2015). Czego chcą obrazy. Warszawa: Wydawnictwo Narodowe Centrum Kultury.

Młodkowski, J. (1998). Aktywność wizualna człowieka. Warszawa: PWN.

Skliar, A., Regulier C., Chamontin C., (1998). Wielkie kultury świata. Warszawa: Wydawnictwo Muza SA.

Stoichita, V. I. (1999). Ustanowienie obrazu. Gdańsk: Wydawnictwo Słowo/Obraz/Terytoria.

Strelau, J. (2000). Psychologia. Podręcznik akademicki. Gdańsk: GWP, tylko percepcja wzrokowa.

Strzebiński W. (1969). Teoria widzenia. Kraków: Wydawnictwo Literackie.

Wallis, M., (2004). Wybór pism estetycznych. Kraków: Wydawnictwo Towarzystwa Autorów i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS.

Vetulani, J. (2011). Mózg: fascynacje, problemy, tajemnice. Kraków: Wydawnictwo homini.

Vetulani, J. (2011). Piękno neurobiologii. Wydawnictwo homini.

Vetulani, J., Mazurek M. (2015). Bez ograniczeń. Jak rządzi nami mózg. Wydawnictwo Naukowe PWN.

Zausznica, A., (1969). Nauka o barwie. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN.

AUTOR OPRACOWANIA
prof. dr hab. Robert Bartel